

Gunnar Larsens berømte katteportræt.

ILLUSIONERNE MESTER

HAN VAR PROVOKATØR OG EN ENSOM RIDDER, SOM STOD BAG VERDENS STØRSTE OG DYRESTE MAGASIN. 19 ÅR EFTER GUNNAR LARSENS DØD MINDES HAN MED Udstillingen, »VS. VERSUS GUNNAR«, HVOR FEM AF DANMARKS LEDENDE FOTOGRAFER HAR FORTOLKET HANS ARBEJDE.

AF CAMILLA ALFTHAN FOTO: GUNNAR INTERNATIONAL

PORTRÆT

Han er ikke til at finde nogen steder på internettet, men den danske fotograf og journalist, Gunnar Larsen, var et kapitel for sig i den kaleidoskopiske modeverden. Et fænomen og en original, som fotograferede haute couture og levede spartansk i sin lille lejlighed ved Montparnasse.

Gunnar Larsen begyndte sin parisiske løbebane med at levere reportager til Ekstra Bladet i midten af 1960'erne, og i 1970 udgav han sit eget blad med pengene fra en arv. Mode Avantgarde hed magasinet, der udkom på fransk og engelsk, og hvis forside var forsynet med underrubrikken: Directeur: Gunnar Larsen.

Bladet var fuldt af reportager og features, som et sengekants-interview med skuespilleren og playboyen, Omar Sharif, og billeder fra en udstilling med Helmut Newton – Gunnars store inspirationskilde. Bladet blev solgt på caféer og i kiosker og distribueret i Australien og England, indtil det gik ned på grund af en uoverensstemmelse mellem Gunnar Larsen og hans økonomiske partner.

Danskeren var dog snart på banen igen. Gunnar International hed hans næste magasin, som udkom op gennem 1980'erne indtil Gunnars død i 1990. »La plus chère revue de luxe du monde« – verdens dyreste luksusblad – skrev han denne gang på forsiden, og prisen for den ødsle udgivelse, der udkom lidt hip som hap, når der var annoncer i farvandene, var den nette sum af 100 franc.

En mindre formue dengang for et magasin, som med sin højde på en halv meter også var verdens største. Modeserierne var oftest skudt i sort og hvid af Gunnar selv eller aspirerende fotografer, der var kommet til Paris for at gøre karriere. De sci-fi-agtige forsider tapetserede væggene på en af 1980'ernes hotte restauranter, Jo Allen, hvor Gunnar Larsen plejede at komme med sine piger.

KENDTE MODELLER BEGYNDTE hos Gunnar, blandt dem Bente – Bennie – Jensen og Winnie Hollmann, som sidenhen lavede ikoni-

ske billeder med stjerner som Helmut Newton. Winnie, der i 1970 var blevet Miss Danmark, skrev en tremåneders kontrakt med Gunnar, hvor hun mod kost og logi ville få lavet billeder til sin bog ved at stå model i hans blad.

»Gunnar var sød, sjov og kærlig, og jeg havde aldrig gjort det uden ham. Men man troede jo, at man skulle ned til en luksusfotograf i Paris, og så havde han ikke engang et ordentligt studie og boede under kummerlige kår med piger, der sov i køjer og på sofaer. Han var ikke så god til det tekniske, og hans assistenter hjalp ham altid med at indstille kameraet. Da jeg havde fået lavet min bog, kom jeg ind i et bureau og så arbejdede jeg ikke mere for Gunnar,« fortæller Winnie Hollmann, der til gengæld poserede for ham, da der skulle laves pressefotos efter haute couture-showene.

»Han var ikke farlig som de andre fotografer, som man altid skulle holde en vis afstand til. Vi plejede altid at sige, at han var intetkøn. Han skulle altid have piger omkring sig, men han kom aldrig sammen med nogen af dem. Hans hjem var lidt som en hjælpeorganisation for alle de danskere, som var kommet til Paris.«

Au pair-piger på afveje slog en smut forbi Gunnar, der altid kunne bruge en ny model til sit magasin. Omvendt kunne piger, som ikke fungerede på foto, altid blive au pair. Det gjaldt bare om at komme til Paris og tage chancen. »Gunnar's girls« hed de piger, der aldrig kom længere i den parisiske modebranche end at arbejde for Gunnar.

Til gengæld var der store armbevægelser, når pengene rullede ind, og Gunnar tog pigerne med til Tunesien og Thailand. Andre dage gjorde han, som han oftest gjorde, nemlig skød billederne på location i Paris. Under sine seneste år fotograferede han meget i sit kontor – et prosaisk lokale i det 5. arrondissement, hvor arkitekt-lamper fungerede som spotlys.

»Han levede af at sælge pressefotos og modebilleder til Ekstra

Bladet. Han havde en niche og folk vidste, hvem han var,« fortæller Winnie Hollmann.

Reportagerne inkluderede side 9-piger og en model, som i 1978 slangede sig i samme seng på hotel Ritz, som Ritt Bjerregaard havde ligget i til 50.000 danske skattekroner per nat. Når han fotograferede mode, var makeuppen i sort og hvid, hvilket gjorde sig godt på avispapir.

SOM DIREKTØR FOR sit eget blad var Gunnar Larsen perfektionist, som kunne arbejde i timevis med at retouchere fotos og forsider, der var i tidens stil med airbrushing og farvelægning. Han var anti-establishment, gik sine egne veje, og hans råd til aspirerende modeller var af samme karakter. I stedet for at gå til castings formidlet af modelbureauerne havde Gunnar en bedre løsning.

»Ring selv til Dior og sig, at du kommer fra New York, kun er her en dag, og at det derfor er yderst nødvendigt, at de straks tager et møde med dig. Urgently,« lød et typisk råd fra Gunnar Larsen. Men vigtigst af alt gav han folk chancen ved at publicere deres arbejde

Nogle gange blev udleveringerne for meget. Da en af Gunnars favoritmodeller, Gaby Landhage, skulles giftes med industrimag-naten, Thierry Roussel, blev han ikke inviteret med til brylluppet, men måtte stå udenfor og tage pressfotos af Gaby og de andre pi-ger, da de ankom til festen.

ILLUSIONERNE VAR TIL gengæld omdrejningspunkt i hans eget blad og i de modeshows, som han turnerede med i Danmark un-der titler som »Dressed to Kill«, der blev finansieret af modehuse og butikker.

»Hans opvisninger i 1970erne og 1980erne var, set med 2009-øjne, spektakulære og slet ikke så stereotype som i dag. De var pa-rader – en fremvisning af tiden overført til mennesker med tøj på. Sovjetunionen var den største trussel mod den vestlige livsstil, og hele det militære kapløb, som foregik mellem øst og vest, var til stor inspiration i Gunnars modeunivers og kunne ses i både hans billeder og hans opvisninger.

Modellerne havde en rangorden. Der var stjerner og vandbære-

»MAN TROEDE JO, AT MAN SKULLE NED TIL EN LUKSUSFOTOGRAF I PARIS, OG SÅ HAVDE HAN IKKE EN GANG ET ORDENTLIGT STUDIE OG BØDE UNDER KUMMERLIGE KÅR MED PIGER, SOM SOV I KØJER OG PÅ SOFAER«

Winnie Hollmann

– blandt dem den danske designer, Jens Laugesens, første modeil-lustrationer.

»Gunnar var kitschet og corny, og hans mentale dovenskab be-tød, at han aldrig lærte at tale ordentligt fransk. Men han var god til at spotte de rette folk og havde fantastiske medhjælpere. Hvis hans blad udkom i dag, ville det nok have status af et kunstma-gasin, men dengang var der mange blade i samme kategori som Gunnars. Hans var blot større og dyrere. Det var forskellen. Man brugte aldrig ordet kunst i forbindelse med Gunnars produktion-er,« fortæller den danske eksmodel, Antonie Lauritzen, som selv havde et nært venskab med Gunnars amerikanske pendant, Andy Warhol, hvis magasin, Interview, satte gang i fænomenet med de store, kunstinspirationede magasiner.

Som model arbejdede Antonie Lauritzen også et par gange for Gunnar Larsen og så ham ellers off piste på caféer, og når han sendte bulletiner hjem til Ekstra Bladets modejournalist, Birthe Strandgård, om de skandinaviske pigers gøren og laden i Paris.

For pigernes vedkommende var reportagerne ikke altid lige vel-komne.

»Det var ikke altid lige sjovt at blive konfronteret af kæresten eller familie med det, der stod i Ekstra Bladet. Og med Gunnars hjælp var vi ikke altid enige om, hvad han skulle referere videre hjem. Her var han dog nådesløs, for man skulle virkelig være en af hans darlings for at gå fri af sladder, som, hvis den ikke var spændende nok, godt kunne blive udsat for lidt ekstra Gunnar-broderikunst,« fortæller Antonie Lauritzen.

re, og der var roller, som skulle spilles. Det var et lille teaterstykke fortalt gennem musik og styling, hvilket også var meget alminde-ligt dengang.

Men Gunnar kom ind fra højre med sin pigeher af rapkæftede kællinger, hvoraf mange var af en sådan karakter, at de hørte mere til på de skrå brædder end hos modelbureauerne. Det var heller ikke skønhed, der plagede opvisningerne. Nærmere det androgyn-ke; drengepigen og flirten mellem at være eller ikke at være, dreng eller pige. Flirten med det forbudte var åbenbar på podierne, og mange fik nok og blev intimideret af det, man dengang kunne be-tegne som manglen på elegance i hans eksponering af emnet. Nu ville han måske bare være hardcore, men stadig med det patetiske i behold,« fortæller Antonie Lauritzen.

»Selv fik han aldrig den anerkendelse, som han havde drømt om. Han kom aldrig ind de rette steder, da han ville være sin egen. Han var dybt ensom og havde altid mindst tre af sine modeller bo-ende hjemme hos sig. Han kunne lide én bestemt type, drengepi-ger og søde piger. Man skulle ikke stille spørgsmål eller spille klog.

Når man ser på billederne og moden dengang, er det meget mere interessant i dag, hvor netop Gunnars stil har fået en revi-val. Vi er jo midt i at genopfinde 1970erne og 80erne med alt, hvad det indebærer. Shoulder pads og gelé-hår, here we go again. Det interessante er imidlertid, hvad tiden derimellem har formået at udrette; at det, han dengang stod for, ikke havde nær så stor gen-klang hos det kræsne publikum som nu, hvor han bliver ophøjet til at have spillet en væsentlig rolle i modens historiebillede. Det

Gunnar Larsen i
Paris cirka 1975.
Foto: Scanpix

bliver spændende at se, hvilken historie der en dag vil blevet skrevet om nutidens modeikoner,« siger Antonie Lauritzen.

INITIATIVTAGER TIL UDSILLINGEN er det halvårslige, danske Vs. Magazine – også et large format modemagasin, omend nogle centimeter mindre end Gunnar – og distribueret af Condé Nast i kiosker og trendsættende forretninger verden over som 10 Corso Como i Milano og Colette i Paris.

For magasinets chefredaktør, Jakob Forup Stubkjær, er det især ekstravagancen og kompromisløsheden, som gør Gunnar Larsen relevant i dag. I en alder af 31 år kendte han ikke til Gunnar, før han gennem sin musikredaktør, Kjeld Tolstrup, fik adgang til en masse gamle Gunnar-blade og private breve, som Tolstrups far havde arvet ved Gunnar Larsens død.

»Hans integritet og politiske ukorrekthed midt i en poleret modeverden er unik og inspirerende, især nu hvor retro-look og alt med autentisk appel er oppe i tiden. Men også fordi der er krise, og det gælder om at have en meget stærk stil og et klart udtryk. Mens en stor del af branchen disse dage bliver mere kommerciel og forsigtig, gør nogle det modsatte og bliver mere avantgarde. Jo mere kompromisløst og storslået jo bedre,« fortæller Jakob Forup Stubkjær, som udstiller Gunnars billeder på en 5x7 meter høj kopi af Grande Arche-triumfbuen i Paris, som opstilles i foyeren på First Hotel Skt. Petri.

De fem danske fotografer, som Vs. har bedt om at fortolke Gunnar Larsens billeder, er Rasmus Mogensen, Signe Vilstrup, Henrik Bülow, Lars H. og Morten Bjarnhof.

Den i Paris bosiddende fotograf, Rasmus Mogensen, var som ung dreng lige ved at få et møde med Gunnar Larsen for at blive hans assistent, men så døde Gunnar Larsen pludselig. Til udstillingen har Rasmus valgt at lave en fortolkning af Gunnars »kattedør-træt«, som inspirerede ham mest.

Med til åbningen kommer også den berømte franske modeillustratør, Thierry Perez, hvis karriere Gunnar Larsen uvidende fik sat på vinger. Uden at spørge nogen om lov, reproducerede han nemlig de haute coutureprogrammer, som Perez havde tegnet for sin læremester og arbejdsgiver, Jean Paul Gaultier.

»Det var en stor overraskelse og lidt som en UFO, der pludselig landede fra himlen. Gaultier var rasende, da han slet ikke var interesseret i, at jeg lavede reklame for mig selv, da han plejede at signere mine tegninger. Men det var aldeles uplanlagt og førte til, at jeg også begyndte at arbejde for Vogue og folk som Azzedine Alaïa, Gianni Versace og Madonna. Jeg ved ikke særligt meget om Gunnar, men jeg har stor respekt for folk, som følger deres egne regler og som ikke lader sig opsluge af tendenserne. Det gør ham bare mere interessant, hvis han også var en utraditionel personlighed,« siger Perez om danskeren, som døde året efter udgivelsen, kun 54 år gammel.

Og ophøjet eller ej: Gunnar Larsen ville elske det, hvis han sad på en lille sky og kunne se, hvad der sættes i gang i hans navn.

»Vs. versus Gunnar« kan ses fra 3. februar og måneden ud på First Hotel Skt. Petri i København, og 10.-20. april i Doors Studios, 9-9 bis rue de Lesdiguières, 75004, Paris.

m-s@berlingske.dk

